

Forord

NyS 57 indeholder fire artikler og en anmeldelse. Som vanligt for de ordinære numre, spænder artiklerne bredt fra holdninger til stavning, over undervisning i ordkendskab, *fordi*-sætningers form og funktion og oversætteligheden af dialogpartikler mellem dansk og japansk litteratur.

I nummerets første artikel afrapporterer Jonas Nygaard Blom og Michael Ejstrup resultaterne af en stor undersøgelse af holdninger til stavning i nyhedsmedier. Under titlen *BRÆJNING NEWS: En eksperimentel undersøgelse af fejlobservante læses holdninger til ukorrekte og korrekte stavemåder opfattet som stavefejl i nyhedsrubrikker på nettet* viser de bl.a. at respondenterne nedvurderer afvigelser fra standarden på forskellig vis afhængig af om afvigelsen ligner en slåfejl eller en stavefejl. Interessant nok bliver også korrekte stavemåder opfattet som fejl og nedvurderet af informanterne.

Anna Steenberg Gellert, Signe Wischmann og Elisabeth Arnbak afrapporterer resultaterne af en større effektundersøgelse af en særlig form for ordkendskabsundervisning som angivet i artiklens titel: *Kontekstorienteret ordkendskabsundervisning for elever i 5. klasse med begrænset dansk ordforråd: En undersøgelse af korttids- og langtidseffekter*. Forfatterne finder meget stærke effekter af undervisningsforløbet på elevernes læsning og definition af trænede ord samt en mellemstærk til stærk effekt på forståelse af tekster med sådanne ord umiddelbart efter undervisningen. Ti måneder senere kunne der stadig påvises tydelige effekter af denne undervisning. Som i tidligere undersøgelser kan der dog ikke spores overføringseffekter på elevernes generelle ordforråd eller generelle læseforståelse. Forfatterne diskuterer de praktiske implikationer af undersøgelsens resultater.

Nummerets tredje artikel, *Årsagssætninger med fordi i (formelt) dansk talesprog* af Sune Gregersen, undersøger *fordi*-sætningers form og funktion i formelt dansk talesprog, nærmere bestemt dansk som det tales under møder i Folketinget. Undersøgelsen viser at 'hovedsætningsord-

stilling' (hvor det finitte verbum står på 2.-pladsen) er langt hyppigere end 'ledsætningsordstilling' (hvor det finitte verbum står på 3.-pladsen) og dermed ikke blot et kendetegn for uformelt talesprog, og at *fordi* kan indlede spørgesætninger (fx *fordi hvad handler det om i skrøbelige stater?*). Artiklen afsluttes med en diskussion og problematisering af semantiske klassificeringer af *fordi*-sætninger, idet en del af sætningerne kan læses på forskellige måder.

Rie Obe og Hartmut Haberland analyserer dialogiske partikler, dvs. småord som fx *jo* og *da*, i to meget forskellige sprog, nemlig dansk og japansk. Artiklen med titlen *Japanske interaktive partikler i danske oversættelse* undersøger oversættelse og oversættelighed af partiklerne ved at se på danske oversættelser af japansk litteratur – og i mindre omfang japanske oversættelser af dansk litteratur. Analyserne viser at oversættelsen af partikler langt fra er én-til-én: Betydningen af en sætning *med* partikler gengives ofte *uden* partikler og vice versa. Analysen fører frem til en diskussion af dialogiske partiklers funktion og betydning på henholdsvis dansk og japansk, og der argumenteres for at danske partikler er 'dialogiske' idet de forholder sig til evt. modsynspunkter, mens de japansk er 'interaktive' idet de forholder sig til forholdet mellem afsender og modtager.

NyS 57 afsluttes Peter Juul Nielsens anmeldelse af lærebogen *Semantik* der er skrevet af Elisabeth Engberg-Pedersen, Kasper Boye og Peter Harder.

Rigtig god læselyst!
NyS-redaktionen